

СТАНОВИЩЕ

от професор д-р Росица Александрова Пенкова – СУ „Св. Кл. Охридски“

за материалите, представени за участие в конкурс (ДВ, бр. 54/29.06.2021 г.) за заемане на академичната длъжност „професор“ от доцент Боряна Туманова д-р по педагогика, в област на висше образование: 1. „Педагогически науки“, професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по...“, специалност „Физическо възпитание и спорт – плуване“

В конкурса за „професор“, обявен за нуждите на Департамента по спорт при Софийския университет „Св. Кл. Охридски“, като единствен кандидат участва доц. Боряна Туманова, доктор по педагогика

1. Със заповед № РД 38-316/09.07.2021 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по област на висше образование 1. „Педагогически науки“, професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по...“, специалност Физическо възпитание и спорт – плуване, обявен в ДВ, бр. 54/29.06.2021 г. За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат: *доц. Боряна Георгиева Туманова, д-р.*, преподавател в Департамента по спорт на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“ и директор на Департамента.

Представеният от доц. д-р Боряна Туманова комплект материали е в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Софийския университет.

Кандидатката е представила списък от общо 58 научни труда, 21 от които са включени с резюмета в справката за покриване на минималните наукометрични изисквания.

Материалите са прецизно систематизирани и са представени за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“.

Доц. д-р Боряна Туманова е преподавател в Департамента по спорт на Софийския университет и директор на Департамента. За учебната си заетост кандидатката е представила необходимата справка. Под нейно ръководство успешно са защитили своите трудове трима докторанти. Регистрирала е 34 участия в научни форуми (25 в България

и 9 в чужбина), както и участие и ръководство в 8 научноизследователски проекта. Отличена е с множество награди.

2. Подготовката на кандидатката за длъжността „професор” се потвърждава от сериозната ѝ професионална ангажираност с учебната ѝ заетост и компетентното ѝ отношение към работата със студентите, както и от разработените и приложени учебни програми за студенти от СУ „Св. Климент Охридски“.

Научноизследователската ѝ дейност по национални проекти също е потвърждение на професионалните възможности на доц. д-р Туманова във връзка с научната област и професионалното направление на конкурса.

Високата ми оценка на научната и научно-приложната дейност на кандидатката е резултат от анализа на научните трудове и установените приноси в теоретичен и практически план.

Ценен труд за педагогиката на обучението по физическо възпитание и спорт е монографията „Плуването - противодействие на вредните последици от модерните технологии”, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, ISBN 978-954-07-5261-7, 2021. Авторката доказва, че на съвременния етап на развитие на модерните технологии в условията на университетското образование е необходимо да се приложи нов модел на обучение за превенция и профилактика на вредните последици от технологиите, включващ занимания във водна среда.

Прилагат се нови образователни форми, които развиват способностите на обучаваните за активно и успешно участие в практически ситуации. Тази тенденция определя и актуалността на интерпретираната проблематика в монографията на доц. д-р Туманова.

Въз основа на теоретично осмисляне на физическото възпитание като средство за противодействие на проблеми, причинени от новите технологии, авторката обосновава онези педагогически фактори, които ще влияят положително върху усвояването на умения и компетентности от студентите. Така в първа глава на монографията авторката поставя научните основи на предлаганата методика на обучение.

С приносен характер във втора глава е предложената методика на обучение по плуване като средство за превенция и оптимизиране на двигателния режим на студентите. В тази глава се откроява ролята на плуването като основна двигателна активност за превенция и профилактика на нарушенията в процеса на обучението във висшето училище.

Особено ярко практическата стойност на предлаганата методика проличава в трета глава. Вниманието се насочва към изградения педагогически модел, който стимулира активната позиция на студентите и съдейства за повишаване на техните познавателни и професионални интереси; мотивира самоусъвършенстването на студентите.

Резултатите от апробирането на модела доказват, че е създадена качествено нова организация на процеса, провеждан във висшето училище, подготвящо различни специалисти. Особено важно е, че този модел може да бъде използван в педагогическата практика и на други висши училища.

3. Представените изследвания в научните статии и доклади, както и трудовете с подчертано приложен характер (книгата и учебникът) може да се разпределят в няколко тематични блока:

а) Възможности на методиката на обучение по плуване. В този тематичен блок се открояват идеи за оптимизиране на учебния процес по плуване във висшите училища и разработване на оптимална методика за подобряване на специалната тренираност на студенти–неспортисти (№ 7, № 10); с модернизиранието на обучението се решават редица проблеми в урока по плуване на студенти, които не се занимават активно със спорт (№ 16). В статиите авторката застъпва идеята, че чрез плувния спорт се повишава дееспособността на студентите, като поставя изискването учебната програма да се адаптира според индивидуалните способности, ограничения период от време и различните двигателни умения на студентите (№ 9). Чрез предлаганата методика се търсят нови възможности за прилагане на по–ефективни методи и средства на работа в урока по плуване - игрови упражнения, игри и използване на смарт-технологии в часовете по спорт (№ 18, № 19). Тук се включват и въпроси, свързани с обучението на бъдещите учители по физическо възпитание, тяхната практическа и теоретична подготовка, с мнението им за необходимостта от плувен курс в учебната програма по специалността „Физическо възпитание и спорт“ във висшите училища (№ 12). Важно средство на обучение на студентите от тази специалност е учебникът на доц. Туманова „Плуване. Учебник за студентите от висшите училища с неспортна насоченост“, ISBN 978-954-07-4341-7.

б) Обучение и тренировка в нестандартните възрастови групи – бебета и възрастни хора, както и хора със специални потребности. „Книга за плуването“, ISBN 978-954-07-5193-1 има голяма практическа стойност с разработените програми за обучение.

Доц. д-р Туманова предлага модели за овладяване на основната плувна техника, както и за формиране на двигателни навици за по-здравословен начин на живот, като се съобразява с възможностите и потребностите на тези нестандартни възрастови групи. В някои от статиите плуването се концептуализира като система за здравословен начин на живот ((№ 8). Авторката застъпва идеята, че заниманията по плуване са особено полезни за хора с умствени затруднения, създава модели, чрез които хората с увреждания могат да се интегрират в групово обучение по плуване с хора без увреждания; предлага възможности за мотивиране на възрастните хора за занимания със спорт; обосновава, че качеството на живот на възрастните хора се повишава чрез упражнения във водна среда (№ 3, № 4, № 11, № 15). В публикациите се поставя акцент и върху възможностите на плуването като спорт, който спомага както за доброто физическо състояние, така и за интелектуалното развитие и социалната адаптация на бебетата, предлага методи и форми на обучението по плуване при тази възрастова група (№ 14, № 17).

в) Методиката на научно-приложните изследвания е друг проблем, от който се интересува авторката в публикациите. Подчертан е интересът ѝ към изследване на мотивацията за спортуване в свободното време, както и в часовете по спорт на неспортували студенти. Някои от статиите представят резултати от проучвания на връзката на емоционалната интелигентност със спорта или на очакванията на студентите от заниманията с аеробика (№ 5, № 6, № 13).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и научните трудове, представени от доц. д-р Боряна Туманова, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане му.

Кандидатката в конкурса е представила достатъчен брой научни трудове, публикувани след заемане на академичната длъжност „доцент“. В публикациите има оригинални научни и приложни приноси. Теоретичните разработки имат практическа приложимост, тъй като са пряко ориентирани към педагогиката на обучението по физическо възпитание и спорт (и в частност по плуване).

Постигнатите от доц. д-р Боряна Туманова резултати в преподавателската и научноизследователската дейност, напълно съответстват на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“.

След запознаване с представените в конкурса научни трудове и анализирани на значимостта и съдържанието се в тях научни и научно-приложни приноси, убедено давам своята положителна оценка и препоръчам на почитаемото Научно жури да изготви доклад-предложение за избор на доц. д-р Боряна Туманова на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 1. „Педагогически науки“, професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по...“, специалност „Педагогика на обучението по физическо възпитание и спорт – плуване“.

05.10.2021 г.
София

Изготвил становището:
(Проф. дпн Росица Пенкова)